Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Financiën 2026-2030

Commissie P&C sessie 19 februari 2026

Inhoudsopgave

- Introductie John van Eijk
- Aanleiding
- Doel van deze sessie
- Waar willen we heen?
- Wat is nodig (hoe?), onze gedachten
- Stap voor Stap

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Aanleiding

Opvolging geven aan de **Benen op Tafel sessie** van 12 februari

Gesprek tussen gemeenteraad, college en organisatie gaat bij behandeling van P&C-producten vaak over:

- Het achterblijven van realisatie op de (bijgestelde) begroting; en
- De raad is niet, of te weinig, in positie om (bij) te sturen.

Dit, in combinatie met toenemende **schaarste** in middelen, is het maken van (politiek gevoelige) keuzes moeilijk.

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Doel van deze sessie

Gezamenlijk beeld delen vanuit de **Benen op Tafel** sessie:

- Toekomstperspectief -> **waar werken we heen, en waarom**?
- Waar staan we nu?
- Welke stappen zetten om de basis op orde te krijgen?
- Hoe zetten we dat in de tijd?
- Wat vragen wij jullie?

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Waar willen we heen?

Beweging naar een doelgerichte begroting: meer wendbaar en weerbaar

Van:

Budgetgestuurde taakuitvoering: Binnen het budget wordt getracht zoveel mogelijk taken uit te voeren.

Via:

Basis op orde: De taken en ambities en daaruit volgende prioriteiten zijn leidend. De financiën zijn daarop ingericht en worden ook zo gestuurd.

Naar:

Sturing, processen, de inzet van mensen, de systemen en budgetten zijn **ingericht op het realiseren van de gewenste uitkomst** van taken en ambities

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Beheerste sturing vraagt om doelvolwassenheid

Budgetgestuurd		Doelgestuurd	
Kenmerken	**Gevolgen**	**Kenmerken**	**Gevolgen**
Beschikbare budget is leidend.	Beperkt leiderschap.	Doelen zijn **concreet** en **bekend**	Leiders in hun rol
Doelen zijn **niet concreet**.	Mensen ervaren weinig richting en voelen zich overvraagd.	De prioriteiten zijn **leidend**.	Mensen ervaren richting en handelingsperspectief
Stapeling van taken.	Veel vergaderen en afstemmen.	De **inzet van mensen en geld** zijn erop ingericht en worden zo gestuurd	Werkgeluk en vitaliteit neemt toe
Realisatie vraagt **veel tijd en uitleg.**	Lerend vermogen laag.	**Realistische** begroting.	Effectiviteit neemt toe
Geen duidelijke **governance** ten behoeve van keuzes.	Zekere mate van spanning Raad, College en Ambtelijke organisatie	Begroting en realisatie zijn goed te volgen	Bijsturen kan
Realisatie blijft achter		Governance is **helder**	Lerend vermogen groeit

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

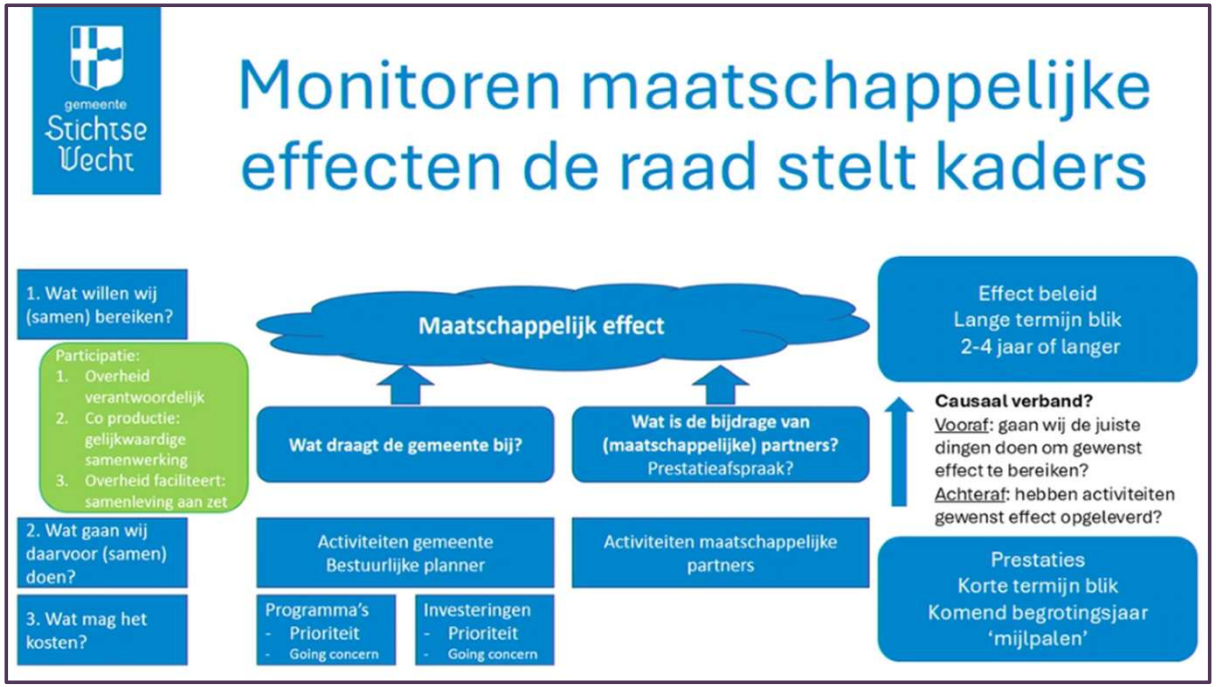
Voorbeeld Gemeentes

Gemeente Weert	Gemeente Weert Dashboard
	Gemeente Stichtse Vecht

- De raad beter in staat stellen om op **hoofdlijnen** te sturen

- Verbind in de begroting de **3 W's**:
  - **Wat** willen wij bereiken?
  - **Wat** gaan wij daarvoor doen?
  - **Wat** mag het kosten?

Dit is **toekomstmuziek**!

Gemeente EDAM VOLENDAM

Huidige opzet verder uitbouwen

Schoon & Verzorgd, bereikbaar & veilig

De hoeveelheid afval neemt steeds meer toe en de mogelijkheden om afval te scheiden worden steeds beter. Echter wordt niet door iedereen de mogelijkheid om afval te scheiden optimaal benut en kunnen wij als gemeente de inwoners beter informeren en bewuster maken van het nut van afval scheiding. Het goed scheiden van afval zorgt er voor dat de kosten voor de afvalverwerking lager uitvallen.

De gemeentelijke organisatie heeft een behoorlijk wagenpark en de afdeling Openbare Werken heeft een grote hoeveelheid materieel. Door een goede analyse op het gebruik en de nut en noodzaak van bepaald materieel, wordt het gebruik van het wagenpark en het materieel efficiënter ingezet. De mogelijkheden voor elektrische voertuigen en materieel nemen toe. Ook zijn er steeds meer alternatieven voor elektrisch vervoer dan alleen de auto. Door de inzet van elektrische voertuigen en materieel (waar mogelijk) wordt de gemeentelijke organisatie als geheel duurzamer en wordt het goede voorbeeld gegeven aan de inwoners en bedrijven.

Binnen de openbare ruimte hanteren we als organisatie beeldkwaliteit B. Dit betekent dat het groen netjes wordt bijgehouden, het onkruid op verhardingen beperkt is en dat de wegen er netjes bij liggen. Ook mag er niet teveel zwerfafval op de grond liggen. Het kwaliteitsniveau B kan over het algemeen nagestreefd en uitgevoerd worden. Door bezuinigingen is dit voor openbaar groen en wegen (asfalt en elementverharding) echter een uitdaging en is er nog sprake van achterstallig onderhoud. Naast de uitdaging om het onderhoud op niveau te krijgen biedt het ook mogelijkheden om waar mogelijk een upgrade te realiseren of een inrichting te realiseren conform *HIOR*.

Wat willen we bereiken?	De gemeente geeft het goede voorbeeld op milieugebied
De gemeentelijke organisatie bezit een groot aantal voertuigen en bij de afdeling Openbare Werken wordt veel gereedschap en materiaal gebruikt. Wanneer iets is afgeschreven, wordt nu nog beperkt gekeken naar de nut en noodzaak of duurzame alternatieven. Als gemeente willen we een wagenpark hebben dat is afgestemd op het gebruik. Bij de aanschaf van materieel moet worden bekeken of vervanging wel echt noodzakelijk is, of dat andere opties wellicht efficiënter en/of duurzamer zijn.	
Wat gaan we doen?	Analyse nut en noodzaak voertuigen en materieel
Portefeuillehouder(s):	Kees Schilder

Wat mag het kosten?

Bedragen * € 1.000		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
Saldo per speerpunt en product		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Schoon en verzorgd		-1.065	-1.303	-1.290	-1.038	-559	-15
4.03	Straatreiniging	-880	-942	-965	-959	-981	-1.028
4.11	Groenvoorzieningen	-3.161	-2.943	-3.228	-3.401	-3.493	-3.571
4.13	Afvalstoffen	1.092	680	896	1.285	1.820	2.407
4.14	Riolering	1.835	1.895	2.020	2.054	2.117	2.200
4.16	Begraafplaatsen	52	11	-9	-14	-18	-20
4.17	Ongediertebestrijding	-2	-3	-3	-3	-3	-3

Schoon en verzorgd

Speerpunt:	4.1 Schoon & verzorgd
Wat willen we bereiken?	De gemeente geeft het goede voorbeeld op milieugebied
De gemeentelijke organisatie bezit een groot aantal voertuigen en bij de afdeling Openbare Werken wordt veel gereedschap en materiaal gebruikt. Wanneer iets is afgeschreven, wordt nu nog beperkt gekeken naar de nut en noodzaak of duurzame alternatieven. Als gemeente willen we een wagenpark hebben dat is afgestemd op het gebruik. Bij de aanschaf van materieel moet worden bekeken of vervanging wel echt noodzakelijk is, of dat andere opties wellicht efficiënter en/of duurzamer zijn.	
Wat gaan we doen?	Verduurzaming en efficiënter gebruik van het wagenpark
Portefeuillehouder	Kees Schilder
Status van uitvoering nu:	
Toelichting status:	De huidige bedrijfsauto's en personenauto's worden via de gunning uit de aanbesteding vervangen in 2025 door 100% elektrische voertuigen. Daarbij is ook gekeken naar het gebruik van de auto's om te beoordelen of we mogelijk minder auto's nodig hebben.

Fundament goed (basis op orde): Hoe dan?

Kwaliteit	Tijdigheid	Leesbaarheid
Inzetten op **heldere draaiknoppen** (budget al dan niet beïnvloedbaar)	**Verkorten doorlooptijden** Ambtelijk, bestuurlijk, en Raad	**Opzet** van nota verbeteren
Nulmeting van de budgetten per jaar/coalitie programma	Planning P&C **meer leidend** in interne agenda's.	**Paraplutekst per product** opnemen in de nota
Aantal P&C producten evalueren	Financiële- en inhoudelijke rapportages **gelijktijdig** presenteren en aan elkaar **koppelen**	**Producten- en diensten catalogus** (=PDC) maken
Beter gestandaardiseerde uitvraag bij cijferbesprekingen met budgethouders		

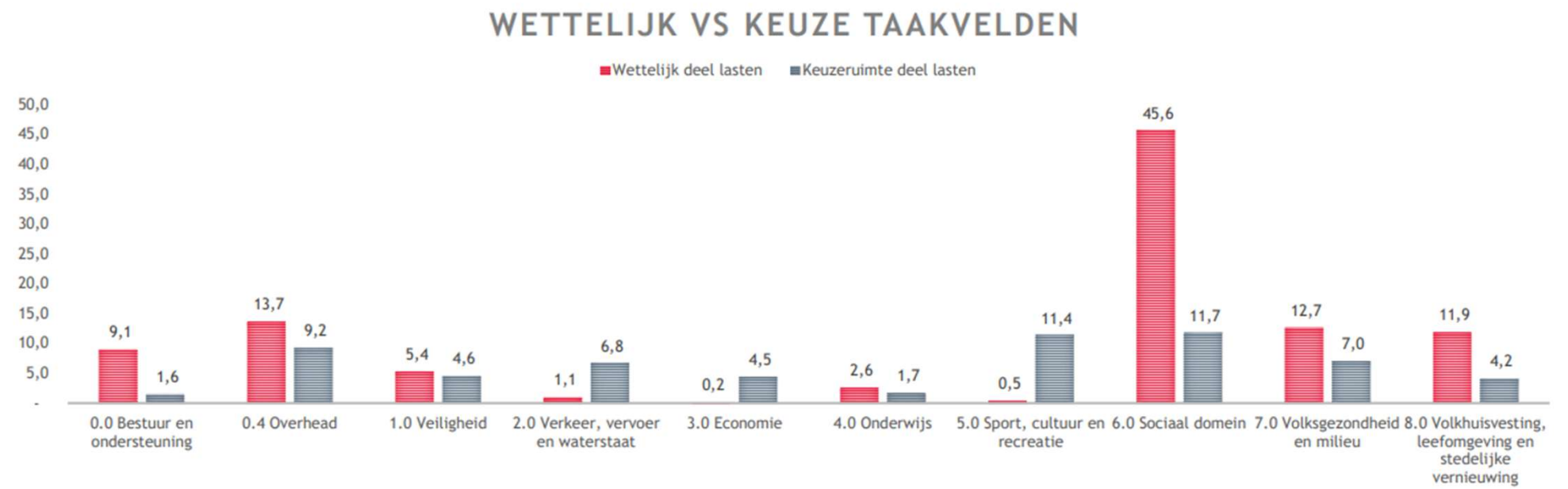
Gemeente EDAM VOLENDAM

Kwaliteit

- Inzetten op **heldere draaiknoppen**
  - Een groot deel van de begroting **ligt vast**.
  - Maak (*waar nodig en mogelijk*) inzichtelijk:
    - welk deel van de begroting **wettelijk** is en welk deel voortkomt uit **beleidskeuzes**
    - welk budget nog te **beïnvloeden** is, en wat de **impact** hiervan is.
- **Nulmeting** van de budgetten per coalitie programma
  - (*deel van de*) Budgetten jaarlijks vanaf 0 opbouwen
  - Budgetten alloceren over de 12 maanden, zodat tussentijds inhoudelijkere vragen gesteld kunnen worden
  - In plaats van doorrol van budgetten, deze te koppelen aan activiteiten en uiteindelijk organisatiedoelen
- **Beter gestandaardiseerde** uitvraag bij cijferbesprekingen met budgethouders
  - Zorgt voor meer uniforme werkwijze en efficiëntere voorbereiding op cijferbesprekingen
- **Aantal P&C producten** evalueren
  - Jaarlijks 6 P&C producten met relatief lange looptijden zorgt voor overlap in de producten
  - De vraag is of het grote aantal P&C-producten het beoogde doel van effectieve sturing niet voorbijschiet, terwijl het tegelijkertijd een hoge werkdruk legt op de ambtelijke organisatie

Wettelijk vs niet-wettelijk - Taakvelden

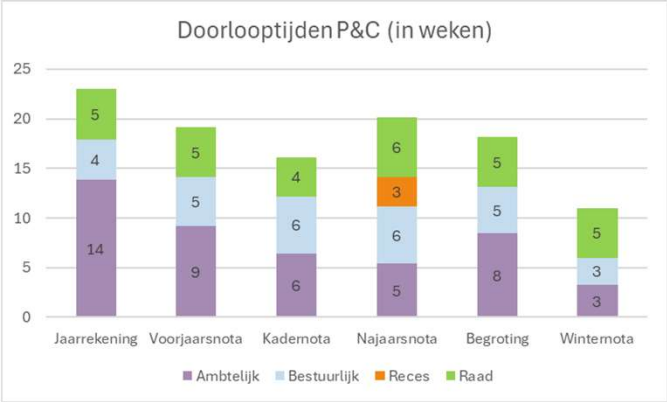
Analyse op taakveldniveau

Gemeente EDAM VOLENDAM

Tijdigheid

Lange doorlooptijden van P&C producten beperkt de mogelijkheid tot effectieve sturing van de Raad

- **Verkorten doorlooptijden** Ambtelijk, bestuurlijk, en Raad
  - De **Raad**: relatief lange inleestijd (5-6 weken).
    - *Mogelijkheid*: verbeteren leesbaarheid nota's
    - *Mogelijkheid*: werken met Ruwe versies - >Concept/finale versie gestuurd wordt
  - **Ambtelijk**: 3 tot 9 weken
    - Relatief lange tijd voorbereiding van een raming/journaal
    - Door lange doorlooptijden in algeheel proces, ontstaat risico van last-minute nieuwe mutaties
    - Door lange doorlooptijden overlap in P&C producten.
  - Het **Bestuur**: 5 tot 6 weken.
    - Doorlooptijd veelal gelijk aan ambtelijk apparaat
- Planning P&C **meer leidend** in interne agenda's.
  - *Mogelijkheid*: P&C planning jaarlijks vastleggen, waarin overleggen met duidelijke doelstellingen geformuleerd worden
- Financiële- en inhoudelijke rapportages **gelijktijdig** presenteren en aan elkaar **koppelen.** Bijv: projectenrapportage.

Gemeente EDAM VOLENDAM

Leesbaarheid

- **Opzet** van Nota's verbeteren, door de focus te verleggen van rapporteren op "**Programma** en **nieuw/huidig beleid"-**niveau, naar "**Speerpunt** en **Product"-**niveau
  - *Mogelijkheid*: Verplaats de journaaluitsplitsing naar de bijlage, en geef een korte samenvatting per product door middel van een paraplutekst.
  - *Mogelijkheid:* Kleine mutaties minder/niet toelichten in de journaaltekst.

Winternota nu (voorbeeld uit 2024)

Bedragen * € 1.000					
Saldi speerpunten en programma		Primitieve begroting	Wijzigingen vóór winternota	Wijzigingen winternota	Tot en met winternota
Saldi per speerpunt					
Goed bestuur		-19.724	-2.060	1.165	-20.619
Saldo vóór reservemutaties		**-19.724**	**-2.060**	**1.165**	**-20.619**
Saldo reservemutaties		424	379	-53	750
Saldo inclusief reservemutaties		-19.300	-1.681	1.112	-19.869

Bedragen * € 1.000					
Totale lasten per speerpunt, product en programma		Primitieve begroting	Wijzigingen vóór winternota	Wijzigingen winternota	Tot en met winternota
Lasten per speerpunt					
Goed bestuur		**-19.767**	**-2.096**	**735**	**-21.128**
1.01	Algemeen bestuur	-748	-142	-7	-897
1.02	Dagelijks bestuur	-1.044	-88	-269	-1.400
1.03	Regionale samenwerking	-233	-96	29	-300
1.04	Rekenkamer	-29	0	0	-29
1.05	Burgerparticipatie	-68	0	32	-36
1.06	Communicatie en voorlichting	-521	40	-50	-531
1.07	Overhead	-17.123	-1.810	999	-17.934
Totaal lasten vóór reservemutaties		-19.767	-2.096	735	-21.128
Toevoegingen aan reserves		0	0	-25	-25
Totaal lasten inclusief reservemutaties		-19.767	-2.096	710	-21.153

Bedragen * € 1.000					
Totale baten per speerpunt, product en programma		Primitieve begroting	Wijzigingen vóór winternota	Wijzigingen winternota	Tot en met winternota
Baten per speerpunt					
Goed bestuur		**43**	**36**	**430**	**509**
1.01	Algemeen bestuur	0	0	0	0
1.02	Dagelijks bestuur	34	-34	28	28
1.03	Regionale samenwerking	0	0	0	0
1.04	Rekenkamer	0	0	0	0
1.05	Burgerparticipatie	0	0	0	0
1.06	Communicatie en voorlichting	0	0	0	0
1.07	Overhead	9	70	402	481

Bedragen * € 1.000					
Totale baten per speerpunt, product en programma		Primitieve begroting	Wijzigingen vóór winternota	Wijzigingen winternota	Tot en met winternota
Totaal Baten vóór reservemutaties		**43**	**36**	**430**	**509**
Onttrekkingen aan reserves		424	379	-28	775
Totaal baten inclusief reservemutaties		466	415	402	1.284

Mutaties Winternota

De onderstaande tabel geeft de verschillende mutaties weer die in deze Winternota ter vaststelling worden aangeboden. Deze mutaties zijn onderverdeeld in Bestaand beleid, Autonome ontwikkelingen, Nieuw beleid en mutaties voortkomende uit het Meerjarig investeringsplan.

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Bestaand beleid				
Actualisatie budget Burgerparticipatie	38	0	0	0
Bijstellen budget Contributies	-30	-30	-30	-30
Bijstelling budget Raad	10	0	0	0
Bijstelling budgetten onderhoud ICT software	-53	-21	-21	-21
Bijstelling budgetten Vastgoed (gas, energie, onderhoud etc.) 2024	-11	5	5	5
Bijstelling budgetten ziekteverzuim personeel	103	0	0	0
Bijstelling salariskosten en inhuur vacatureruimte 2024	840	0	0	0
Budgetoverheveling Ontwikkeling communicatie app	0	0	0	0
Budgetoverheveling post Herdenkingen	0	0	0	0
Budgetoverheveling Strategische communicatie	0	0	0	0
Inzet duurzaamheid	280	0	0	0
Kosten salarisadministratie	-60	0	0	0
Participatie APPA fonds	0	0	0	0
Seizoenkaarten FC Volendam	-5	-3	-3	-3
	1.112	**-49**	**-49**	**-49**
Meerjarig Investeringsplan				
Totaal actualisaties Meerjarig Investeringsplan	-1	-3	-3	-3
Totaal	1.112	-51	-51	-51

Journalen geven saldo per programma, maar niet welk product dit raakt. Terwijl de taken en budgetten wel aan producten gekoppeld zijn

Toelichting mutaties

Bestaand beleid

Actualisatie budget Burgerparticipatie
In 2021 is de bestemde reserve Vitalisering dorpskernen vrijgevallen. Van het vrijgevallen bedrag was nog € 23.000 bestemd voor het initiatief "de zwemsteiger in Middelie". Dit project vindt geen doorgang en daarom wordt het budget afgeraamd. Daarnaast zijn de budgetten voor overige kosten, giften en subsidies verlaagd. Deze bijstellingen leiden tot een verhoging van het saldo begroting met € 38.000 in 2024.

10

Bijstellen budget Contributies
Het afgelopen jaar zijn de prijzen van contributies die moeten worden betaald aan bijvoorbeeld de VNG verhoogd met 15%. Het budget voor contributies is daardoor niet meer toereikend. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verhogen met € 30.000. Deze bijstelling leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting 2024 en verder.

Bijstelling budget Raad
Het is de verwachting dat de budgetten die beschikbaar zijn gesteld aan de raad niet volledig benut gaan worden. Voorgesteld wordt om het budget dat beschikbaar is gesteld voor de vergoeding van raadsleden eenmalig te verlagen met € 10.000. Deze bijstelling leidt tot een verhoging van het saldo begroting 2024.

Bijstelling salariskosten en inhuur vacatureruimte 2024
Voorgesteld wordt om de geraamde budgetten voor salariskosten en de kosten voor inhuur op vacatureruimte aan te passen aan de geraamde uitgaven. Doordat het nog steeds moeilijk is om openstaande vacatures in te vullen wordt er gebruik gemaakt van inhuurkrachten. De kosten voor inhuurkrachten zijn veel hoger dan de budgettaire ruimte die ontstaat door vacatureruimte. Dit zorgt ervoor dat de budgetten voor inhuur op vacatureruimte in 2024 moeten worden verhoogd met € 1.194.000. Hier staat tegenover dat de hogere kosten op het product Riolering kunnen worden gedekt door een onttrekking aan de voorziening Gemeentelijk Rioleringsplan. Per saldo leidt deze bijstelling tot een verlaging van het saldo begroting 2024 van € 969.000. De belangrijkste redenen voor de aanvullende inhuurkosten zijn een gevolg van extra inzet op Veiligheid, Schuldhulpverlening, Managementfuncties bij Openbare Werken en Gemeentesecretaris, en projectleiding bij de implementatie van twee grote ICT-projecten (Financieel Systeem en een Klantvolgsysteem bij de afdeling Samenleving). Om te voorkomen dat we de komende jaren weer te maken krijgen met een bijstelling voor personeel zal per direct worden gestuurd op euro's in plaats van op FTE. Dit betekent dat de noodzaak om vast personeel aan te nemen hoger wordt. Met inhuur kan er, door de hogere uurtarieven, minder capaciteit ingehuurd worden. Dit kan leiden tot het uitvoeren van minder taken. De norm voor inhuur op de reguliere taken is in Volendam lager dan de landelijke norm. Dit voorstel komt voor in de programma's 1 tot en met 6.

Salarislasten raakt alle programma's, en wordt derhalve 6x uiteengezet. De saldi in de tekst sluiten niet aan bij een individueel programma.

Winternota anders

Bedragen * € 1.000

Saldi speerpunten en producten		Primitieve begroting	Wijzigingen vóór Winternota	Wijzigingen Winternota	Tot en met Winternota
Saldi per speerpunt en product					
Goed bestuur		**-19.892**	**-1.181**	**-1.519**	**-22.592**
1.01	Algemeen bestuur	-811	-92	0	-903
1.02	Dagelijks bestuur	-1.327	-220	-1.072	-2.619
1.03	Regionale samenwerking	-270	-97	109	-258
1.04	Rekenkamer	-42	0	0	-42
1.05	Burgerparticipatie	-83	-20	14	-89
1.06	Communicatie en voorlichting	-463	-30	26	-467
1.07	Overhead	-16.897	-722	-596	-18.215
Saldo vóór reservemutaties		**-19.892**	**-1.181**	-1.519	**-22.592**

Bedragen * € 1.000

Mutatie in de Winternota - saldo speerpunten / producten / voorstel		Mutatie in Winternota			
		2025	2026	2027	2028
	Goed bestuur	**-1.519**	**-354**	**-253**	**-290**
1.02	**Dagelijks bestuur**	**-1.072**	**-30**	**-30**	**-30**
1.03	**Regionale samenwerking**	**109**	**0**	**0**	**0**
1.05	**Burgerparticipatie**	**14**	**-40**	**0**	**0**
1.06	**Communicatie en voorlichting**	**26**	**1**	**0**	**0**
1.07	**Overhead**	**-596**	**-285**	**-224**	**-260**
	Totaal saldo mutaties programma 1 excl. reserves en MIP	-1.519	-354	-253	-290

Uitsplitsing per Product verplaatsen naar de bijlage

Verantwoording producten

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 2.03 Integrale Veiligheid

Het verschil tussen het begrote en werkelijk saldo op dit product is € 27.000 voordelig. Dit wordt met name veroorzaakt doordat € 12.000 minder aan kosten voor handhaving Lef zijn gemaakt. Daarnaast is sprake van lagere kosten dan geraamd voor ondermijning van € 7.000. Verder is sprake van diverse kleine onderschrijdingen.

Product 2.05 *KCC* / Burgerzaken

Het verschil tussen het begrote en werkelijk saldo op dit product is € 151.000 voordelig. Dit wordt met name veroorzaakt door per saldo € 69.000 hogere legesopbrengsten van reisdocumenten en per saldo € 36.000 hogere legesopbrengsten van rijbewijzen. De verklaring ligt is de paspoortpiek in 2024. Verder meerdere onderschrijdingen op kosten of hogere legesopbrengsten. De grootste daarvan zijn de onderschrijding op de software kosten van € 15.000 en de ontvangen vergoeding van *HHNK* voor het onderhouden van de *BAG* in 2023 en 2024 van € 15.000.

Mutatie Reserves

De werkelijke onttrekkingen zijn gelijk aan de begrote onttrekkingen.

Paraplu tekst per product opnemen, zoals ook gebruikt wordt in de jaarrekening

Bijlage 6 Toelichtingen journalen(per programma)

Bedragen * € 1.000

Mutatie in de Winternota - saldo speerpunten / producten / voorstel		Mutatie in Winternota			
		2025	2026	2027	2028
	Goed bestuur	**-1.519**	**-352**	**-246**	**-282**
1.02	**Dagelijks bestuur**	**-1.072**	**-30**	**-30**	**-30**
BB	Bijstelling pensioen (gewezen) wethouders	-1.065	-30	-30	-30
BB	Bijstelling salarissen en doorbelastingen	-7	0	0	0
1.03	**Regionale samenwerking**	**109**	**0**	**0**	**0**
BB	Bijstelling salarissen en doorbelastingen	9	0	0	0
BB	Regionale samenwerking Zaanstreek-Waterland	100	0	0	0
1.05	**Burgerparticipatie**	**14**	**-40**	**0**	**0**
BB	Bijstelling salarissen en doorbelastingen	-1	0	0	0
BB	Budgetoverheveling voorlichting/participatie	15	-40	0	0
1.06	**Communicatie en voorlichting**	**26**	**1**	**0**	**0**
BB	Bijstelling automatiseringskosten	6	0	0	0
BB	Bijstelling salarissen en doorbelastingen	-4	0	0	0
BB	Budgetoverheveling Nieuwjaarsbrand (van 2026 naar 2025)	-1	1	0	0
BB	Budgetoverheveling voorlichting/participatie	25	0	0	0

Peers4Parents (SPUK IZA 2025)

We hebben regionale SPUK IZA middelen aangevraagd voor gezond en gelukkig opgroeien (Peers4Parents). De kosten € 5.000 worden gedekt door de regionale IZA aanvraag die is goedgekeurd. Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het begrotingssaldo. Dit voorstel komt voor in programma 1 en 5.

Aankoop software contract-management-systeem

Contractbeheer is nu niet ingebed in de organisatie. Medewerkers die contracten wensen te sluiten wenden zich nu tot team Advies en coördinatie, maar kunnen hier niet worden geholpen omdat deze expertise mist. Als het gaat om grote contracten wordt daarom vaak de expertise van onze huisadvocaat ingevlogen. Ook worden contracten op veel verschillende manieren geformuleerd of opgetuigd, omdat we er geen regie op voeren. Voorgesteld wordt in te stemmen met de aanschaf van een contractmanagementsysteem. Dit is een eerste aanzet om het contractenbeheer wel ingebed te krijgen in de organisatie. De eenmalige kosten voor implementatie en inrichting bedragen € 7.000. De structurele licentiekosten zijn € 14.000 per jaar. Deze bijstelling leidt tot een eenmalige verlaging van het begrotingssaldo 2026 met € 21.000 en met ingang van 2027 tot een structurele verlaging van € 7.000.

Aanpassing dotatie voorziening civiele kunstwerken

Uit het geactualiseerde onderhoudsplan voor civiele kunstwerken blijkt dat de jaarlijkse dotatie aan de voorziening structureel te hoog is vastgesteld. Dit komt vooral door een herijking van de onderhoudsbehoefte en een gewijzigde kostentoerekening. Bepaalde uitgaven voor groot onderhoud worden voortaan als investering geclassificeerd, waardoor een lagere jaarlijkse storting volstaat. Daarnaast heeft een vrijval van de voorziening schoeiingen plaatsgevonden, omdat de betreffende werkzaamheden feitelijk tot een krediet behoren. Hoewel in de Nota Reserves en Voorzieningen is bepaald dat neerwaartse bijstellingen in principe niet plaatsvinden, betreft dit een technische correctie in de kostentoerekening, geen verlaging van de onderhoudsopgave. Om onnodige druk op het begrotingssaldo te voorkomen, wordt voorgesteld de jaarlijkse dotatie te verlagen. De bijstelling vanaf 2026 en verder is al in de begroting verwerkt en daarom niet in deze nota opgenomen. De vrijval van de voorziening bedraagt € 400.000 en wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Door de combinatie van de lagere dotatie en de vrijval van de voorziening schoeiingen resulteert dit in 2025 in een incidentele verhoging van het begrotingssaldo met € 111.000.

Aanpassing voorziening baggeren

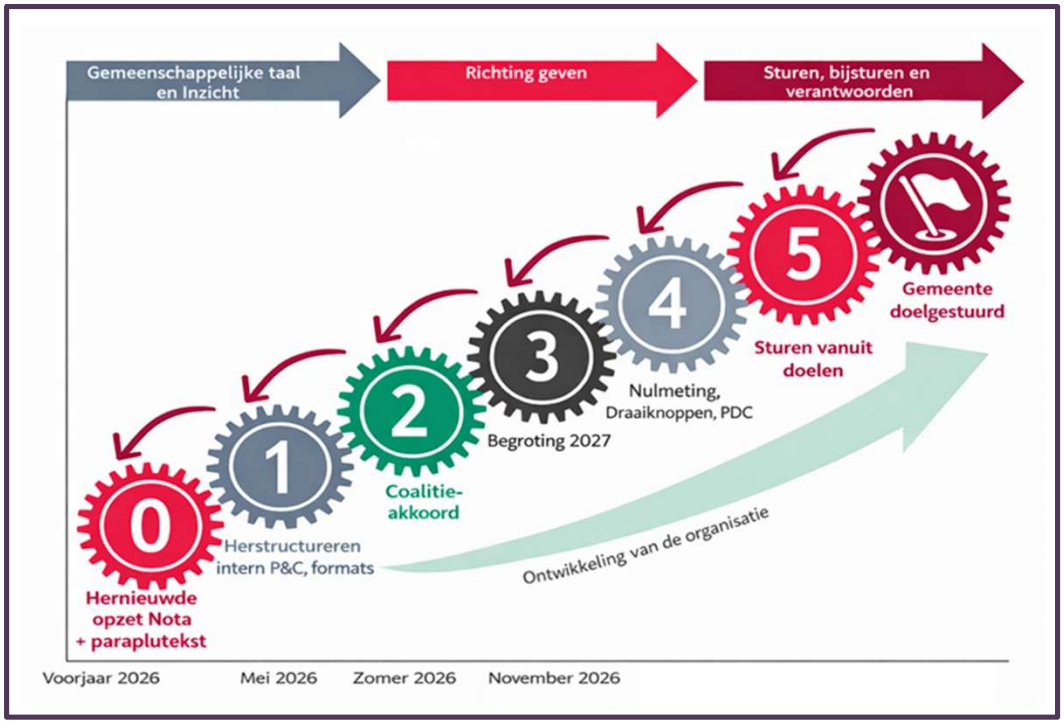
In 2025 wordt het nieuwe baggerplan opgesteld. Op basis van het concept baggerplan is een jaarlijkse dotatie van € 240.000 benodigd. Dit leidt tot een bijstelling van € 100.000 ten gunste van het begrotingssaldo. De verlaging wordt veroorzaakt doordat een groot deel van het water is overgedragen aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Van het jaarlijkse bedrag van € 240.000 wordt € 200.000 ingezet voor het reguliere baggeronderhoud, inclusief de haven in Edam. Daarnaast wordt jaarlijks € 40.000 gereserveerd binnen de voorziening om eens per vijftien jaar de haven van Volendam te kunnen baggeren. Voor 2036 dient hiervoor rekening te worden gehouden met een bedrag van € 600.000. De onderbouwing van deze bedragen wordt opgenomen in het nieuwe baggerplan. Zodra het definitieve baggerplan is vastgesteld, zullen eventuele aanvullende financiële bijstellingen worden verwerkt via de Voorjaarsnota 2026. Deze bijstelling leidt met ingang van 2026 tot een structurele verhoging van het begrotingssaldo van € 100.000.

Leesbaarheid

- **Producten- en diensten catalogus** (=PDC) maken.
  - De PDC legt vanuit de begroting een relatie tussen taken, doelen en middelen.
  - Hierbij volgen we de opzet van begroting die gepresenteerd wordt aan de raad, waar per speerpunt een **product** toegelicht wordt.
  - Het budgethouderschap is op dit moment niet toegespitst per **product**, maar op deelproject niveau toebedeeld.
  - **Één budgethouder** per product, zorgt voor **één aansprekingspunt** voor programma overstijgende producten. Dit bevordert integraal samenwerken. Bijvoorbeeld: vastgoed, sportvelden, toerisme.

Stap voor stap, een roadmap

Naar:
Sturing, processen, de inzet van mensen, de systemen en budgetten zijn **ingericht op het realiseren van de gewenste uitkomst** van taken en ambities

Gemeente EDAM VOLENDAM

Samenvattend

- **Aanleiding**
- **Doel (wat?)**
  - Cijfers gekoppeld aan maatschappelijke doelen/speerpunten
  - Stuurinformatie ('draaiknoppen')
  - Leesbare P&C-producten
  - Actuele cijfers (in 'control' zijn)
- **Wat is nodig (hoe?), onze gedachten**
  - Meer wendbaar en weerbaar door beweging te maken van budgetgestuurd naar doelgestuurd
  - Fundament moet goed zijn (basis op orde). Aandacht voor
    - Kwaliteit
    - Leesbaarheid
    - Tijdigheid

- **Kwaliteit**
  - Inzetten op heldere draaiknoppen
  - Nulmeting van de budgetten per jaar/coalitie programma
  - Beter gestandaardiseerde uitvraag bij cijferbesprekingen met budgethouders
  - Aantal P&C producten evalueren
- **Tijdigheid**
  - Verkorten doorlooptijden Ambtelijk, bestuurlijk, en Raad
  - Planning P&C meer leidend in interne agenda's.
  - Financiële- en inhoudelijke rapportages gelijktijdig presenteren en aan elkaar koppelen
- **Leesbaarheid**
  - Opzet van Nota's verbeteren, door de focus te verleggen van rapporteren op "Programma en nieuw/huidig beleid"-niveau, naar "Speerpunt en Product"-niveau
  - Producten- en diensten catalogus (=PDC) maken.

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Wat vragen wij jullie?

- Instemmen met de **voorgestelde koers** (*het 'wat'*) vanuit de **werkgroep**, waarmee wij het vervolgtraject kunnen uitwerken (*het 'hoe'*)
- Instemmen met de voorstellen vanuit de **werkgroep**:
  - **Vervallen van de Najaarsnota**: terug naar een Zomer- en Winternota
  - **Nieuwe opzet van de Nota**: met ingang van de Zomernota 2026
  - **Kortere doorlooptijd Raad**: verkorten inleestijd commissie met ca. 1 week

Gemeente
EDAM
VOLENDAM